

متن پرسش

بسمه تعالی بازخوانی هویت دینی و ملی محضر پرنشاط استاد سلام و درود: آیا نحوه به ثمر رسیدن انسانها در همه تاریخ ها یکی است و همه قرار است برای بهترین نحوه بودن خود مانند جناب قاضی طباطبایی به درجات شهودی برسند و توانایی موت اختیاری و سیر در عالم با نشستن در وادی السلام داشته باشند و یا اینکه در هر مقطع تاریخی نحوه به ثمر رسیدن انسانها متفاوت است و ممکن است همانطور که قاضی با شهود و ... احساس به ثمر رسیدن می‌کرده و اسما الهی را بروز می‌داده انسانها در اعصار دیگر به سبب مکر لیل و النهار نتوانند به چنین توفیقاتی رسند ولی به نحوی دیگر مظهر ظهور اسما باشند؟ (اگر چنین است آن نحوه به ظهور رسیدن و متعالی شدن متناسب با زمان ما چیست؟ و یا در حالت دوم شما معتقدید هنر این است با وجود این مکر لیل و النهار انسانها بتوانند قابلیت هایی مانند قاضی پیدا کنند و در واقع نحوه به ثمر رسیدن انسانها در طول تاریخ یکسان است؟

متن پاسخ

باسمه تعالی: سلام علیکم: اتفاقاً متوجه نکته مهمی شده‌اید که در هر مقطع تاریخی به حکم ظهور متفاوت اراده الهی، انس با حضرت حق و سلوک به سوی او متفاوت است. عرایضی در کتاب «حوالت تاریخی عقل تکنیکی و جایگاه انقلاب اسلامی» شده است بخصوص در پاورقی صفحه ۲۱۰ می‌خوانید: «شایسته است رفقا به طور جداگانه به این نکته توجه کنند که بشر این دوران در طلب تجربه‌ی خود می‌باشد در میدانی که در مواجهه با طبیعت به ظهور می‌آید و آن تجربه‌ی «خود» است در انس با حقیقت، ولی در بستر انکشافی که در رابطه با طبیعت برایش ظهور می‌کند. این در جای خود نوعی سلوک به حساب می‌آید که بشر بتواند حقیقت را در مظه‌ری به نام طبیعت بیابد. این چیزی نیست که بتوانیم در جهان نادیده بگیریم و همچنان در تاریخی زندگی کنیم که سالکان، آن حقیقت را بیشتر در تجربیات درونی خود دنبال می‌کردند. تاریخ دیگری برای سلوک به میان آمده که در برابر این سلوک، آن سلوک قبلی حالت انتزاعی به خود گرفته است.» موفق باشید